An Introduction to GeM

Bharat Somani

9978406536

- જાન્યુઆરી, ૨૦૧૬ માં વડા પ્રધાનને અપાયેલી બે સચિવોના જૂથોની ભલામણોને આધારે જેમ(ગવર્નમેન્ટ ઇ-માર્કેટપ્લેસ) આજે અસ્તિત્વ માં છે. તેઓએ સરકાર / પીએસયુ દ્વારા ખરીદવામાં આવતા અથવા વેચવામાં અવતા વિવિધ માલ અને સેવાઓ માટે સમર્પિત ઇ-માર્કેટ સ્થાપવાની ભલામણ કરી.ખરેખર તો આ ડીજીએસ અને ડી સુધારણા રીફોર્મ્સ છે.. ત્યારબાદ, નાણાં પ્રધાને નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૬-૧૭ માટેના બજેટ ભાષણમાં સરકારના વિવિધ મંત્રાલયો અને એજન્સીઓ દ્વારા માલસામાન અને સેવાઓની ખરીદી માટે સુવિધા આપવા ટેક્નોલજી સંચાલિત પ્લેટફોર્મ બનાવવાની જાહેરાત કરી હતી.
- સરકારી ઇ-માર્કેટ પ્લેસનું સંચાલન ડીજીએસ અને ડી કરે છે જ્યાં સામાન્ય વપરાશમાં આવતા માલ સામાન અને સેવાઓ ખરીદી શકાય છે
- સરકારી અધિકારીઓ માટે જેમ એ ગતિશીલ, સ્વ-ટકાઉ અને વપરાશકર્તા મૈત્રીપૂર્ણ પોર્ટલ છે.

- સરકારી મંત્રાલયો અને વિભાગો, જાહેર ક્ષેત્રની કંપનીયો,નિગમો, બોર્ડ અને અન્ય એપેક્ષ સંસ્થાઓ દ્વારા માલ અને સેવાઓની ખરીદી કરવામાં આવે છે તેમાં આમુલ પરિવર્તન લાવવાનું લક્ષ્ય રાખીને ઇ-માર્કેટ પ્લેસ (GeM - gem.gov.in) એ સરકારનું ખૂબ જ બોલ્ડ પગલું છે.
- જેમ એ એક સંપૂર્ણપણે પેપરલેસ, કેશલેસ અને સિસ્ટમ આધારિત ઇ-માર્કેટ પ્લેસ છે જે ન્યૂનતમ માનવ ઇન્ટરફેસવાળી સામાન્ય વપરાશની ચીજો અને સેવાઓ ખરીદવા સક્ષમ બનાવે છે.
- વાણિજ્ય અને ઉદ્યોગ પ્રધાન દ્વારા 9 ઓગસ્ટ 2016 ના રોજ જેમ પોર્ટલનો પ્રારંભ કરવામાં આવ્યો હતો

જેમ ના ફાયદાઓ: ખરીદદારો માટે

- માલ / સેવાઓની વ્યક્તિગત કેટેગરીમાં ઉત્પાદનોની સમૃદ્ધ સૂચિ
- શોધો, સરખામણી કરો, પસંદ કરો અને ખરીદી કરવાની સુવિધા
- જ્યારે અને જરૂરી હોય ત્યારે ઓનલાઇન વસ્તુઓ અને સેવાઓ ખરીદી શકાય.
- પારદર્શક અને ખરીદીમાં સરળતા
- સતત વિક્રેતા રેટિંગ સિસ્ટમ
- સપ્લાય અને પેમેન્ટ, ખરીદવા અને મોનિટર કરવા માટે વપરાશકર્તા (user friendly) મૈત્રીપૂર્ણ ડેશ બોર્ડ
- સરળ પરત (Return) નીતિ

જેમ ના ફાયદાઓ: વેચાણકારો માટે

- તમામ સરકારી વિભાગોમાં સીધુ પ્રવેશ.
- ઉત્પાદનો / સેવાઓ પર બિડ / વિપરીત હરાજી (reverse auction)માટે એક સ્ટોપ શોપ
- વિક્રેતાઓ માટે નવી પ્રોડક્ટ સૂચન સુવિધા ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવી છે
- ગતિશીલ ભાવો: બજારની પરિસ્થિતિઓને આધારે ભાવ બદલી શકાય છે
- સપ્લાય અને પેમેન્ટના વેચાણ અને દેખરેખ માટે વિક્રેતા મૈત્રીપૂર્ણ ડેશબોર્ડ
- સુસંગત અને સરખી ખરીદી પ્રક્રિયાઓ
- ન્યૂનતમ પ્રયત્નો સાથે માર્કેટિંગ માટે એક સ્ટોપ શોપ.

Primary registration of user:

1. Aadhaar number of the user.
2. Mobile number which is linked with Aadhaar.
3. Email ids hosted by NIC, only NIC registered Email ids are allowed, this would facilitate users from all 1600+ domains to freely register and transact on GeM.
4. Verifying authority details such as name, mobile number and NIC registered email id.

In case the user does not have an email id which is hosted by NIC s/he would be directed to open GeM buyer id email."

Procedure while retirement or Transfer:

The user needs to click on "Deactivate Account" button under "My Profile" option and enter the email ID of the new user. Upon confirming his/her own deactivation, the account gets transferred to the new user. The new user will receive activation link in his/her email ID, which can be used to login with the same user ID.

પ્રાપ્તિ(Procurement)ની રીતો:

સીધી ખરીદી (Direct purchase)

સીધી ખરીદી અંતર્ગત ખરીદદાર રૂ. 25,000 (ઓટોમોબાઈલ્સ સિવાય) સુધિની ખરીદી જરૂરી ગુણવત્તા, સ્પેશિફીકેશન અને ડિલિવરી અવધિને ધ્યાનમાં રાખી, જેમ પર ઉપલબ્ધ કોઈપણ વિક્રેતાઓ પાસે થી , તુલના વિના ખરીદી શકે છે.

એલ 1 ખરીદી:

એલ 1 ખરીદી અંતર્ગત જેમ પર ઓછામાં ઓછા ત્રણ અલગ અલગ OEM અથવા સેવા પ્રદાતાઓ, જે ખરીદદારોને જરૂરી ગુણવત્તા, જથ્થો, સ્પેશિફીકેશનો અને ડિલિવરી અવધિને પૂર્ણ કરે છે તેની વચ્ચેની સરખામણી કરી રૂ.25,000 થી રૂ.5,00,000 ની વચ્ચેના મૂલ્યો માટે બીડ કર્યા વગર સીધી ખરીદી કરી શકે છે.

પ્રાપ્તિ(Procurement)ની રીતો:

સામાન્ય બીડ Bid (General):

- ઉત્પાદનો / સેવાઓની તુલના કર્યા વિના બિડ અપલોડ કરવા માટે ખરીદનાર "બિડનો હેતુ" પસંદ કરી તે બજારમાંના તમામ ઉત્પાદનો / સેવાઓ બ્રાઉઝ કરી શકશે (જથ્થા અથવા રાજ્યના કોઈપણ પ્રતિબંધ વિના).
- ઇલેક્ટ્રોનિક પર્ફોર્મન્સ બેંક ગેરેંટી(Electronic Performance bank Guarantee): ખરીદનાર તે બિડ માટે (ePBG) ઇપીબીજી પસંદ કરી શકે છે જેની અંદાજિત બોલી વેલ્યુ રૂ. 5 લાખ કરતા વધુ હોય.

બંચમાં બીડ(Bid (Product)

ખરીદનાર એક સમયે ખરીદી કરી શકે તેવા ઉત્પાદનોની સંખ્યાની કોઈ વિશેષ મર્યાદા નથી. તે ખરીદનારની આવશ્યકતા પર આધારિત છે. પ્રોડક્ટ્સ વર્ગોની સુસંગતતાના આધારે ગોઠવવામાં આવે છે.

Snap shots:

Buyer Organisations:	46,898
Sellers & Service Providers:	532,290
Product Categories:	8,968
Service Categories:	141
Products:	757,629
Service Offerings:	42,783
Orders:	4,658,019
Transactions Value (Cr.):	63,694

Snap shots:

- જેમ પોર્ટલ વિક્રેતા નોંધણી, ઓર્ડર પ્લેસમેન્ટ અને ચુકવણી પ્રક્રિયામાં માનવ સંડોવણી (human interface)ને ખૂબ હદ સુધી દૂર કરે છે.
- ખુલ્લું પ્લેટફોર્મ હોવાને કારણે, જેમ બોનાફાઇડ સપ્લાયર્સ, કે જેઓ સરકાર સાથે વ્યવસાય કરવા ઇચ્છે છે, તેમાં કોઈ પ્રવેશ અવરોધો ઉભા થતા નથી.
- દરેક પગલા પર, એસએમએસ અને ઇ-મેઇલ સૂચનાઓ થકી ખરીદનાર, તેના / તેણીના સંસ્થાના વડા, ચૂકવણી અધિકારીઓ તેમજ વેચાણકર્તાઓને જાણ કરવામાં આવે છે.
- જેમ પર ઓનલાઇન, કેશલેસ અને સમયમર્યાદાની ચુકવણી પીએફએમએસ અને સ્ટેટ બેંક મલ્ટિ ઓપ્શાન સિસ્ટમ (SBMOPS) સાથેના એકીકરણ દ્વારા કરવામાં આવે છે; વેબ-સેવા સંકલનને રેલવે, સંરક્ષણ, મુખ્ય પીએસયુ અને રાજ્ય સરકારોની ચુકવણી પ્રણાલી વિસ્તૃત કરી એકીકુત કરવામાં આવી રહ્યું છે.
- સીમલેસ પ્રક્રિયાઓ અને ઓનલાઇન, ટાઇમ-બાઉન્ડ ચુકવણી ને લીધે (જે ખર્ચ વિભાગ department of expenditures દ્વારા પણ ફરજિયાત છે) વિક્રેતાઓમાં આત્મવિશ્વાસ વધે છે અને પેમેંટ માટે અધિકારીઓનો પાસે દોડવુ પડતુ ન હોવા થી તેમના 'વહીવટી' ખર્ચમાં ઘટાડો થાય છે.

જેમ પર નવી COVID-19 સંબંધિત સુવિધાઓ

- COVID-19 સંબંધિત કેટેગરીઝ માટે બિડ સાયકલ હાલના 10 દિવસથી ઘટાડીને 3 દિવસ કરવામાં આવી છે.
- ખરીદદારો પણ આ પ્રકારની વસ્તુઓના સમયની ગંભીર સ્થિતિને ધ્યાનમાં લઈને આવી વસ્તુઓ માટે ડિલિવરી પીરિયડ ઘટાડીને 2 દિવસ કરી શકે છે..
- ખરીદનાર હવે COVID-19 દરમિયાન માલની ઝડપી ડિલિવરીને સુનિશ્ચિત કરવા local 5 લાખ સુધીની ખરીદી માટે સ્થાનિક વેચાણકર્તાઓને ફિલ્ટર કરી શકે છે
- સેવાઓ માટે ટૂંકા ગાળાના બિડ (3 દિવસ).

જેમ પર નવી COVID-19 સંબંધિત સુવિધાઓ

- વિશિષ્ટ કેટેગરીઝ માટેના સૂચના આપ્યા ના 48 કલાકની અંદર સ્ટોક અપડેટ ન કરનારા વિક્રેતાઓ માટે સ્ટોક આપવાનો નવો વ્યવસાય નિયમ.
- ભાવ વધારાને નિયંત્રિત કરવા માટે નવો વ્યાપાર નિયમ.
- COVID-19 સંબંધિત કેટેગરીઝ માટે અગ્રતા ઉત્પાદન અને બ્રાન્ડ મંજૂરી.
- મૂળ ડિલિવરી અવધિની સમાપ્તિ કરતાં 30 દિવસ પહેલાં ડિલિવરી અવધિના વિસ્તરણને મંજૂરી આપવી.
- COVID-19 કેટેગરીઝ અને વેચાણકર્તાઓની સંખ્યાને ટ્રેક કરવા માટે નવું વેબપૃષ્ઠ.
- ખરીદદારો હવે 5 લાખથી નીચેની ખરીદી (એલ 1 ખરીદી) માટે લીડ ટાઇમ ઇનપુટના આધારે વેચાણકર્તાઓને ફિલ્ટર કરી શકે છે..

ધન્યવાદ